

บทวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกา
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1876/2563 ที่ 4697/2566 และที่ 14/2566
Analysis of Supreme Court Judgments
No. 1876/2563, No. 4697/2566 and No. 14/2566

ศาสตราจารย์พิเศษไพโรจน์ วายูภาพ*
Adjunct Professor Pairoj Vayuparb
สิตานันท์ ศรีวรรกร**
Sitanan Sriworakorn

วันรับบทความ 8 ธันวาคม 2568; วันตอบรับตีพิมพ์ 22 มกราคม 2569

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์หลักกฎหมายตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาที่ปรากฏในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1876/2563 และหลักกฎหมายตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ปรากฏในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4697/2566 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 14/2566

คดีแรก โจทก์และจำเลยเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดากัน จำเลยเป็นผู้มีสิทธิอาศัยตลอดชีวิตในบ้านซึ่งตั้งอยู่บนที่ดินซึ่งโจทก์มีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์แต่เพียงผู้เดียว การที่จำเลยรื้อบ้านหลังเดิมและก่อสร้างขึ้นใหม่ให้มีสภาพที่ดีกว่าเดิมเพื่ออยู่อาศัยโดยไม่ได้รับความยินยอมจากโจทก์จะเป็นการกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 358 หรือไม่ ศาลฎีกาได้วินิจฉัยไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1876/2563 ซึ่งผู้เขียนมีข้อสังเกตในหมายเหตุท้ายฎีกา

คดีที่สอง การที่จำเลยให้การรับสารภาพในข้อหาความผิดที่มีกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น และศาลชั้นต้นสืบพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพจำเลย และพิพากษาลงโทษจำเลย ต่อมาจำเลยอุทธรณ์ว่าการกระทำของจำเลย

* กรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา; อดีตประธานศาลฎีกา
State Counsellor at the Office of the Council of State; Former Chief Justice of the Supreme Court

** ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลอาชญากรรมกลาง
Judge of the Office of the President of the Supreme Court acting Judge of the Central Tax Court

ที่โจทก์นำสืบประกอบคำรับสารภาพมานั้นยังรับฟังไม่ได้ว่าเป็นความผิดหรือไม่ จะถือว่าเป็นอุทธรณ์ของจำเลยเป็นการขัดกับคำให้การรับสารภาพของจำเลยในศาลชั้นต้นหรือไม่ และถือว่าเป็นอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นอันต้องห้ามมิให้อุทธรณ์หรือไม่ ศาลฎีกาได้วินิจฉัยไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4697/2566 ซึ่งผู้เขียนมีข้อสังเกตในหมายเหตุท้ายฎีกา

คดีที่สาม การที่โจทก์บรรยายฟ้องในคดีอาญาโดยมิได้มีคำขอเกี่ยวกับของกลางมาด้วย ศาลจะมีอำนาจสั่งเรื่องของกลางอย่างไรบ้าง ศาลจะสั่งคืนของกลางแก่เจ้าของได้หรือไม่ และหากศาลสั่งคืนของกลางแก่เจ้าของแล้วจะถือว่าเป็นศาลพิพากษาหรือสั่งเกินคำขอหรือที่มีได้กล่าวในฟ้องหรือไม่ ศาลฎีกาได้วินิจฉัยไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 14/2566 ซึ่งผู้เขียนมีข้อสังเกตในหมายเหตุท้ายฎีกา

คำสำคัญ: ทำให้เสียทรัพย์ การสืบพยานประกอบคำให้การรับสารภาพ บทต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ การสั่งคืนของกลาง

Abstract

This article considers three cases; it aims to review and analyze the principles of law according to the Penal Code, as appears in Supreme Court Judgment No. 1876/2563 and principles of law according to the Criminal Procedure Code, as appears in Supreme Court Judgments No. 4697/2566 and No. 14/2566

First, the plaintiff and the defendant are full siblings. The defendant holds a lifelong right of residence in a house built on land owned solely by the plaintiff as is recorded in the deed. The issue is whether the defendant's act of demolishing the existing house and constructing a new, improved structure for his own residence without the plaintiff's consent constitutes the criminal offense of damage to property under Section 358 of the Thai Penal Code. The Supreme Court addressed this question in Supreme Court Judgment No. 1876/2563, on which the author provides additional commentary in the notes appended to the decision.

In a second case, where the defendant pleads guilty to an offense for which the law prescribes a minimum sentence of imprisonment of five years and the trial court hears the prosecution's evidence to support the factual basis for a guilty plea and subsequently convicts the defendant, the question arises whether the defendant may later appeal on the ground that the prosecution's evidence is insufficient to constitute the offense charged. The issues are whether such an appeal is inconsistent with the defendant's guilty plea in the trial court and whether such an appeal constitutes an attempt to raise a factual issue that was not properly raised in the lower court and is, therefore, procedurally barred. The Supreme Court resolved these issues in Supreme Court Judgment No. 4697/2566, with the author's observations included in the concluding notes to the decision.

In the third case, where the prosecution in a criminal case sets out the indictment without including any request concerning the seized property, questions arise as to the extent of the court's authority to issue orders regarding such property. May the court order the disposition of the seized property? May the court order its return to the rightful owner? And if the court does order the return of the property to its owner, would this be considered a judgment or order exceeding the relief sought or addressing matters not included in the indictment? The Supreme Court addressed these issues in Supreme Court Judgment No. 14/2566, followed by the author's observations in the notes appended to the decision.

Keywords: criminal mischief, evidence to establish the factual basis for a guilty plea, procedural bar to appeal, order returning seized property order